

Predmet: Zvornik (Grujić Branko i dr.)
Veće za ratne zločine Okružni sud u Beogradu
Broj predmeta: KV. 5/05

Glavni pretres: 30.10.2006.

Izveštaj: FHP, Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtva

Saslušanje svedoka Gore Savić

Svedokinja Gora Savić je pre rata radila kao daktilograf u opštini Zvornik. Kada je počeo rat prešla je sa decom u Srbiju, u mesto Borina, blizu granice sa BiH. Tamo je bila 10 dana, a onda je njen pretpostavljeni Stevo Radić poslao referenta sa kolima da je doveze u Zvornik. Svedokinju je taj referent odveo u fabriku Alhos, gde je bilo sedište Kriznog štaba, i javila se Stevi Radiću. Kada je formirana Privremena vlada sredinom aprila, sedište Vlade je premešteno iz *Alhosa* u zgradu Privredne banke u Zvorniku. Svedokinja je takođe prešla u Privrednu banku. Sedela je u kancelariji sa jednom pravnicom koja joj je diktirala odluke. Njenog imena se ne seća, ali zna da živi u Zvorniku i da radi u Elektrodistribuciji. Stevo Radić je bio šef svedokinji i u vreme Privremene vlade. Po prelasku Vlade u zgradu opštine, Stevo Radić je premestio svedokinju u Štab TO. Opisujući moć Steve Radića u vlasti Zvornika, svedokinja navodi: „On je bio za sve. Žao mi je, ali vam kažem istinu, ovde pred svima vama, da je Branko Grujić samo na papiru bio predsednik opštine... a Stevo Radić je bio sve i svašta. Bog, maltene“.

Dok je bila u Štabu TO kucala je potvrde za izlazak iz grada, za prelazak u Srbiju, za gorivo, a šta treba da napiše diktirali su joj komandant Štaba Marko Pavlović ili neki referenti, ako se radilo o manje značajnim stvarima, kao što je potvrda za dobijanje goriva.

Stevo Radić je često dolazio kod Marka Pavlovića u TO, a Brano Grujić povremeno.

Prva tačka optužnice: deportacija Muslimana iz Kozluka

Svedokinja je čula za iseljavanje iz Kozluka. Čula je da Muslimani sami traže da idu iz Kozluka. U to vreme svedokinja je radila u Štabu TO. Ne zna kog datuma su se Muslimani iselili. Nije kucala nikakve spiskove građana Kozluka koji su se iselili.

Druga tačka optužnice: ratni zločini u Domu kulture Čelopeku

Svedokinja ne zna da je postojao logor u Čelopeku iako su njena deca bila kod dede koji je živeo u Čelopeku. Svedokinja navodi da je kuća njenog svekra bila na suprotnom kraju od Doma kulture, na putu prema Sapni, i ona nije prolazila pored Doma kulture, koji se nalazi pokraj glavnog puta za Bijeljinu.

Nije kucala nikakve spiskove Muslimana zatvorenih u Čelopeku.

Treća tačka optužnice: ratni zločini na *Ekonomiji* i *Ciglani*

O postojanju logora na *Ekonomiji* i *Ciglani* svedokinja ne zna ništa.

Komentar:

Svedokinja pokazuje izrazitu naklonost prema optuženom Branku Grujiću. Pitala je predsednika Veća da joj dozvoli da se posle pretresa pozdravi sa optuženim Grujićem. O svom šefu, Stevi Radiću svedokinja se vrlo odlučno izrazila veoma negativno. Takođe je pokazala otvoreni animozitet prema punomoćniku žrtava advokatu Dragoljubu Todoroviću, rekavši: „ Gospodinu advokatu Todoroviću ne želim ništa da kažem “.

Osnovna karakteristika iskaza ove svedokinje jeste da se ničega konkretnog u vezi sa zatvaranjem i iseljavanjem Bošnjaka ne seća, ali je sigurna da nije kucala vojne niti bilo koje druge značajne papire koji se odnose na tačke optužbe.

Saslušanje svedoka Steve Radića

Svedok je do početka 1992. bio sekretar opštine Zvornik, kada je postavljen za sekretara Sekretarijata za privredu, društvene delatnosti i opštu upravu opštine Zvornik, i po funkciji je bio član Izvršnog odbora opštine. Na toj funkciji je bio do sredine ili kraja jula 1992. kada je postavljen za direktora jednog lokalnog preduzeća.

Po uputstvima sa Pala, u januaru ili februaru 1992. godine, odbor SDS u Zvorniku je formirao opštinu Zvornik po varijanti B, koja se odnosi na formiranje srpske opštine u područjima gde Srbi nisu većina. Po tom uputstvu, opština je 15 dana pre početka rata izmeštena u Karakaj, u zgradu fabrike *Alhos*. Za predsednika Skupštine je izabran Jovo Mijatović, danas u bekstvu, a za predsednika Izvršnog odbora Jovo Ivanović. Neposredno pre izbivanja rata formiran je Krizni štab na čijem čelu je bio Branko Grujić, predsednik Opštinskog odbora SDS. Na sednici Kriznog štaba 10. 04. doneta je odluka o formiranju Privremene vlade. Za predsednika Privremene vlade izabran je Branko Grujić, pošto je Jovo Ivanović raspoređen na mesto direktora jednog sektora u fabrici *Glinica*. Privremena vlada je ostala u Karakaju 15 dana a onda je prešla u zgradu Privredne banke, pa potom u zgradu opštine.

U vezi s radom i odlučivanjem Privremene vlade, svedok kaže: „ Pa, uglavnom smo se, znači, bavili organizacijom opštine, uglavnom organizacijom, znači, krenuo je rat. Bavili smo se prvo Medicinskim centrom, javnim komunalnim službama, gradskom apotekom, pitanjem škola, organizacijom privrede, preduzećima koja su usled rata prestala da rade i koja je trebalo ponovo pokrenuti... “

Svedoku je poznato da je pre rata na području Zvornika u Čelopeku bila smeštena tenkovska jedinica JNA koja je došla iz Jastrebarskog u Hrvatskoj.

Svedoku je neposredno poznato da je Zvornik osvojio Arkan sa svojom jedinicom 8. 04.. Sedište Arkanove jedinice bilo je u zgradi *Alhosa*. Pored Arkana, na području opštine Zvornik delovali su lokalna policija, TO, dobrovoljci, od kojih su svedoku poznati Žučini. Svi su bili na platnom spisku opštine.

U Zvorniku pre rata nije bilo JNA sem tenkovske jedinice iz Jastrebarskog. Početkom rata došli su Arkanovci i dobrovoljci iz Srbije za koje svedok kaže. „ Prema informacijama koje sam ja tada imao oni su poslani od strane MUP-a Srbije ili Vojske Jugoslavije odnosno JNA, jer je to pogranično područje, jer imate Mali Zvornik pa kompletna linija [komandovanja do Beograda] “. Sva ta vojska koja je dolazila iz Srbije bila je na platnom spisku opštine: „Ja mislim, prvi, drugi, možda čak i prva tri meseca, znači, sve je bilo na platnom spisku opštine “.

Svedok zna da je Marka Pavlovića na mesto komandanta Štaba TO postavila Privremena vlada, čijim je sednicama povremeno i sam prisustvovao. On ga je upoznao još 1991. godine, kada je dolazio sa nekim novinarima na sednice Skupštine opštine Zvornik. Svedok **K** mu je kasnije rekao da je Marko Pavlović čovek Državne bezbednosti Srbije.

Uopšte, kada je reč o iseljavanju, svedok zna da su prvo iseljeni iz Diviča, potom iz Kozluka pa iz Đulića. Zna da su ti iz Đulića bili smešteni u Tehničkom školskom centru.

Svedok pamti da se na sednicama Privremene vlade često razgovaralo o pljačkama, a ne seća se da je ikada bilo reči o ubistvima i logorima. O pljačkama svedok kaže: „Svi, svi, mislim, lokalno stanovništvo, paravojske, pa i policija, jednostavno, pošaljete policiju da obezbedi određene objekte, pa napravi pljačku i policija».

Prva tačka optužnice: deportacija Muslimana iz Kozluka

Svedok tvrdi da na sednicama Privremene vlade nije bilo govora o iseljavanju Bošnjaka iz Kozluka. Nije mu poznato da je postojala neka usmena odluka Privremene vlade o iseljavanju Kozlučana. Po njemu, Vlada je donosila isključivo pismene odluke. U vreme iseljavanja Kozlučana svedok nije znao ko ih je prevezao u Srbiju. Posle hapšenja Žučine grupe saznao je da su Kozlučani prevezeni autobusoma Drina-transa. Za sve račune preduzeća Drina-trans, koji su se odnosili na usluge prevoza isplatu je odobravala Privremena vlada. Međutim, svedoku nije poznato o čijem prevozu se radi, jer to nije pisalo na računima.

Druga tačka optužnice: ratni zločini u Domu kulture u Čelopeku

Svedok tvrdi da mu u vreme kada su Divičani zatvoreni u Dom kulture u Čelopeku to nije bilo poznato. O tome je prvi put čuo posle hapšenja Žučinih vojnika. Na sednicama Privremene Vlade se nije govorilo niti odlučivalo o iseljavanju i zatvaranju Divičana. Svedok smatra da je o svemu odlučivao neko izvan Vlade: «Vidite, ja mislim da Zvornikom nije vladala ni civilna policija, ni Vlada jer, pazite, prvo dolaze Arkanovi, pa dolaze Žučini, pa dolaze razne te dobrovoljačke jedinice».

Svedok je kasnije, kada je o tome pričao ceo grad, čuo da zatvor u Čelopeku drže pripadnici Žučine jedinice. Poznato mu je da su taj zatvor obezbeđivali pripadnici rezervnog sastava iz Čelopeka. On sam nikada nije prolazio pored zatvora niti je ulazio u Dom kulture.

Svedoku je poznato da su zatvoreni u Domu kulture, posle kraćeg boravka u prostorijama Suda za prekršaje, prebačeni u sabirni centar Batković kod Bijeljine i da su posle toga razmenjeni.

Treća tačka optužnice: ratni zločini na Ekonomiji i Ciglani

Svedok je poznavao Mišu Jovića, direktora *Ciglane*, koja je u junu i julu 1992. radila. Nije mu poznato da su u toj fabrici bili zatvoreni neki Bošnjaci. Takođe, u vreme postojanja zatvora za Bošnjake na poljoprivrednom dobru *Ekonomija* svedok nije imao saznanja o tome. Saznao je kasnije, kada se o tome pričalo u gradu. Poznavao je Abdulaha Buljubašića zvanog Bubica. Kasnije je čuo da je on nabijen na kolac. Sve je to saznao nakon hapšenja Žučine grupe.